

buitenband

band

Jaargang 38 – Najaar 2019
Uitgave van de Vereniging
van voormalig medewerkers ANWB
Lid van het NVOG

AutoMaatje

Tekstverwerking

Verkeer in Zuid-Afrika

Groepsreis naar China

Verslag Haarlem, Middelburg

Kijk ook voor informatie op www.vg-anwb.nl

Colofon

Buitenband is het kwartaalblad van de Vereniging van voormalig medewerkers ANWB, de VG-ANWB.

Redactie:

Luc van der Woude, hoofdredacteur
Annette Notenboom
Mieke Geursen
Chris Soudan
buitenband@vg-anwb.nl

Bijdragen van:

Joop Karsemeijer
Beno Koens
José Noordman
Eric Overdijk
Ferry de Jong

Fotoreportage:

Mieke Geursen

Vormgeving:

Chris Soudan
vormgeving@vg-anwb.nl

Puzzel:

Hans Middelraad
puzzel@vg-anwb.nl

Druk Buitenband:

Grafia Media Groep, Pijnacker

Kopij volgend nummer:
Uiterlijk voor 9 december 2019 naar:
buitenband@vg-anwb.nl

Redactioneel

Van de hoofdredacteur

Op het moment dat dit nummer van de Buitenband bij u op de mat valt, zal iedereen wel weer terug zijn van vakantie. Een enkele bofkont gaat nu pas weg, daarvoor profiterend van de wat gematigder najaarswarmte. Wie deze zomer hier gebleven is, zoals ik, weet zéker wat hitte is. Nu ik dit schrijf zit ik wéér te puffen. Dit keer niet in 40 graden plus, maar 'slechts' bij 30 graden of zo. Puffen blijft het.

Hopelijk heeft ieder van u deze bijzondere temperaturen van afgelopen tijd goed doorstaan, want vooral voor de oudere ouders onder ons is het soms echt afzien geweest.

Een goede sociale omgeving is dan van het allergrootste belang. In dit nummer van de Buitenband treft u een artikel aan over het project AutoMaatje van de ANWB. Dit is juist een project, dat inspeelt op de vergrijzing van de maatschappij en de daarmee gepaard gaande kans op vereenzaming onder ouderen. Een prima initiatief, dat bovendien door de NVOG enthousiast is omarmd. De NVOG is de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden, waarvan de VG-ANWB lid is.

Helaas ziet het er op pensioengebied nog

steeds droevig uit. Er is weliswaar een Pensioenakkoord gesloten tussen regering en sociale partners, maar dat is meer een CAO-akkoord. Voor de gepensioneerden zit er op korte termijn niet veel muziek in. Sterker nog: het is schrikken als je de renteontwikkeling ziet. Het wordt hoog tijd, dat de regels voor buffers en andere zeer strenge eisen voor financiële instellingen worden aangepast aan de huidige economische en monetaire situatie, in ieder geval voor de pensioenfondsen.

Nou ja, graag zou ik terug willen naar gewone tijden. Gewone, niet te extreme temperaturen voor zomer en winter. Hoewel, een Elfstedentocht mag nog wel. Gewoon genoeg neerslag, zodat de maisvelden in mijn omgeving er niet halfhoog en zwaar verdord bijstaan. Gewoon een normale rentestand, gewone handelsbetrekkingen met andere continenten, zodat de prijzen betrouwbaar blijven, mensen hun banen blijven behouden en de beurzen zich niet rotschrikken. Gewone CO₂- en stikstofwaarden van de lucht, zodat we onbezorgd kunnen verder ademen. En dan de Brexit, we will see!

Luc van der Woude

Inhoud

Redactioneel	2	Presentatie RCP-er Ben Boswinkel	15
Van de Voorzitter	3	Boottocht Middelburg	16
Wegwijs bij de VG-ANWB	3	Tekstverwerking	18
Verkeer in Zuid-Afrika	4	RCP-nieuws	20
Annette's Allerle	6	Presentatie Jaap de Wever	20
Column - Joop Karsemeijer	7	Vitaal Jan Staal	21
Onvergetelijke herinnering	8	Pensioen en Zorg - Beno Koens	22
Stadswandeling Haarlem	10	Ledensecretariaat	23
Jubileum 40 jaar VG-ANWB	12	Puzzel	24
AutoMaatje	14		

Van de voorzitter

In mijn vorige 'Van de voorzitter' heb ik geschreven over wat er besproken en besloten is in de laatste Algemene Ledenvergadering. Naast de ALV vergadert het bestuur nog 5 maal per jaar. Veel gaat het daar over interne afspraken over de dagelijkse gang van zaken en de organisatie van onze vereniging. Voor veel leden niet interessant en als alles goed gaat niet eens merkbaar, maar hier toch een paar voorbeelden.

Zo hebben we in de laatste bestuursvergadering van 13 juni jl. besloten om dit blad voortaan te laten drukken bij een andere drukker, waar productieproces en verzending meer gestroomlijnd verlopen. Dat levert tijdswinst op, minder toezicht is nodig en nieuws kan later meegenomen worden. Hopelijk merkt u daar niets van.

Ook gaat u waarschijnlijk niets merken van het - letterlijk - verdwijnen van de huisvesting van ons secretariaat in het ANWB-gebouw, nu dat deel over enige tijd gesloopt

gaat worden. Voor ons wel zaak om te zoeken naar een geschikte plek elders.

Wel moet u nader horen over de verdere digitalisering binnen de vereniging. Inmiddels zal iedereen daarover een brief ontvangen hebben. Leden, die moeite hebben met deze ontwikkeling, kunnen op het antwoordformulier aangeven onze informatie toch per post te willen blijven ontvangen. Los daarvan, de Buitenband blijven we gewoon per post toesturen. Ook ruime aandacht voor ons jubileumboek, dat rond onze 40-jarige verjaardag op 17 november 2019 gaat verschijnen. Het geeft een historisch overzicht, maar is vooral een hommage aan alle actieve leden door de jaren heen, die ervoor gezorgd hebben dat onze vereniging met meer dan 800 leden, met zijn fraaie Buitenbanden en zijn moderne en veilige website staat waar deze nu staat. Dit boek krijgt u medio november thuisgestuurd.

Van belang te weten voor onze actieve leden, die voor de vereniging op pad gaan, is dat we de kilometervergoeding nu gaan aanpassen aan de kostenontwikkeling van de afgelopen jaren. Al heel lang stond deze op € 0,27/km. De penningmeester rekent nog na of eenzelfde vergoeding haalbaar is als bij de ANWB en het ANWB Pensioenfonds wordt verstrekt.

De betere vergoeding draagt er hopelijk aan bij dat meer leden hun verantwoordelijkheid nemen om voor een periode een actieve bijdrage aan onze vereniging te leveren. Want er is regelmatig behoefte aan aflossing van de wacht binnen bestuur, redactie en commissies. In ieder geval is een nieuwe voorzitter nodig, nu dit mijn laatste jaar is. Ik heb lang genoeg genoten van de dankbare taak om in goede samenwerking met alle actieve leden de belangen van onze vereniging en leden te behartigen.

En tenslotte: Uiteraard gaat u nog veel horen van onze nieuwe Evenementencommissie over de plannen voor de bijeenkomsten en excursies voor 2020. Het wordt even wennen dat Annette daar niet meer bij is, maar voor adviezen blijft zij voor haar opvolgers beschikbaar. Allemaal ondertussen veel sterkte met de komende najaarsstormen.

Dick Kooman, voorzitter VG-ANWB

Wegwijs bij de VG-ANWB

Adres vereniging VG-ANWB:

Secretaris VG-ANWB
Goudenregenzoom 122
2719 HD Zoetermeer
Tel. 079-8886210
secretaris@vg-anwb.nl

Bankrekeningnummer:

NL 47 INGB 0003 8160 27
ten name van: Vereniging van
voormalig medewerkers ANWB
Handelsregister: KVK 40409787

Adres ledensecretariaat, berichten, regiocontacten, activiteiten, evenementen, e.d.:

Ledensecretariaat VG-ANWB
Koninginnelaan 49
2281 HB Rijswijk (ZH)

Bestuur:

Voorzitter: Dick Kooman
voorzitter@vg-anwb.nl

Vice-voorzitter: Jaap de Wever
vice-voorzitter@vg-anwb.nl

Secretaris: Frank Twiss
secretaris@vg-anwb.nl

Penningmeester: Bert Nollen
penningmeester@vg-anwb.nl

Coördinatie Ledensecretariaat:
Rolf van der Loo, tel. 070-3992077

Mieke Geursen, tel. 071-5616421
ledensecretariaat@vg-anwb.nl

Coördinatie regiocontactpersonen:
Gerard de Regt

coördinatie-rcp@vg-anwb.nl

Activiteiten: Hans Deijns
activiteiten@vg-anwb.nl

Assistentie ledensecretariaat:

Aanmeldingen
Anneke de Regt-Julsing

Ledenbestand
Agnes Brugmans

Jubilea, huwelijken, etc.
Ellen Natzijs

Ledenwerving

Maritza Vroomans
ledensecretariaat@vg-anwb.nl

Activiteitencommissie:

Hans Deijns, Jacques van 't Riet
activiteiten@vg-anwb.nl

Fotografie:

Thijs Tuurenhout
Mieke Geursen
Jos Vroomans
fotografie@vg-anwb.nl

Website www.vg-anwb.nl:

Beheer: Luc van der Woude
webmaster@vg-anwb.nl

Berichten: Jos Vroomans
webredactie@vg-anwb.nl

Buitenband:

Zie colofon op pagina 2.

De VG-ANWB is betrokken bij:

Pensioenfonds ANWB
www.pensioenfondsanwb.nl
en is lid van:

NVOG, Nederlandse Vereniging van
Organisaties van Gepensioneerden
www.gepensioneerden.nl

Vrij & Werk

Verkeersveiligheid in Zuid Afrika

Laat ik beginnen met mezelf voor te stellen. Ik ben Ferry de Jong en was 43 jaar werkzaam bij de ANWB. Eerst op het reisbureau, daarna 3 jaar bij de KNAC, daarna bij Algemeen Ledenbelang. De laatste 10 jaar was ik werkzaam bij Streetwise, een afdeling die zich bezighield met verkeersveiligheid voor kinderen op de basisschool. In die hoedanigheid wil ik het met jullie hebben over de verkeersveiligheid in een van de helaas vele landen waarin dit niet zo nauw wordt genomen. Sinds mijn pensionering in 2015 ben ik op 1 oktober van dat jaar verhuisd naar Zuid Afrika (ZA) en daar woon ik nu al bijna 4 jaar.

ZA staat bekend als een land, waarin relatief de meeste verkeersdoden per jaar vallen. Het aantal inwoners is ongeveer 60

miljoen. Niemand weet dat precies, want er is sprake van grote illegale emigratie uit landen als Zimbabwe, Malawi en Nigeria. Per jaar vallen hier ongeveer 15.000 verkeersdoden! Ter vergelijking, in Nederland met zijn 17 miljoen inwoners slechts een kleine 630 verkeersdoden. Dat vinden wij nog te veel, maar vergeleken met ZA is het bijna niks. Over de vele oorzaken van dit grote aantal verkeersdoden zal ik jullie er een paar toelichten.

Het rijbewijs

Ten eerste het rijbewijs zelf. Je moet hier eerst je theorie halen voordat er überhaupt gereden mag worden. Overigens verschilt die theorie wel met Nederland. Links inhalen mag hier, mits er plaats genoeg is en zelfs met groot licht knipperen als je er langs wilt is toegestaan. Maar als de theorie eenmaal gehaald is, dan mag je onmiddellijk de weg op. Er moet een grote L achter op je achterrait geplakt zijn en naast je moet iemand zitten, die ouder is dan 21 en zelf in het bezit is van een rijbewijs. Zulke dingen zijn blijkbaar ook mogelijk in België en zelfs in Engeland. Wat ons gelijk opviel toen wij hier woonden was het grote aantal kleine vrachtwagentjes, waarin geleest werd. En dan nog het feit dat verreweg het grootste gedeelte van de bestuurders vrouw was. Navraag leerde ons het volgende. Wat door de meeste mensen, die moeten afrijden als het moeilijkste onderdeel van het examen wordt beschouwd.... juist ja, het achteruit inparkeren. Laat nu net dat onderdeel niet afgenomen worden voor je vrachtwagenrijbewijs! Ook schijnt het hier nog steeds mogelijk te zijn om een rijbewijs stomweg te kopen. Tenminste, als je de juiste (corrupte) mensen kent.

De auto

Dan de wagens zelf. De meeste blanken hebben mooie en vooral grote auto's, zoals Land Rovers, Toyota Landcruisers, etc , etc. Als die auto's botsen met de kleine, vaak met plakband bij elkaar gehouden auto's van de zwarte bevolking, dan is de uitslag vrijwel zeker. Er gaan mensen dood en aangezien de meeste zwarten betaalde lifters meenemen, zitten die kleine auto's vol. En dan bedoel ik echt vol, 6 volwassenen in een kleine Toyota, dat kan makkelijk.

De verlichting

Onze grootste ergernis is echter de verlichting van de auto's. Je ziet 's avonds haast geen enkele auto met 4 lichten. Vaak doet een achterlicht het niet, maar veel erger is het als aan de voorkant een lampje stuk is. De wegen zijn hier niet verlicht, dus denk je dat er een motorfiets aankomt en dan blijkt het opeens toch een auto te zijn. Ook de verlichting van de wegen ontbreekt in het immense land compleet, wel zijn vele wegen uitgerust met zogenaamde kattenogen en die voldoen prima. Echter niet als er in de nacht lifters langs de weg staan, zwarte mensen in vaak donkere kleding, die half op de weg gaan staan om toch maar die ene lift te pakken, levensgevaarlijk.

Daarnaast is net als in Nederland het niet aangeven van richting hier tot kunst verheven. Vaak is hier gek genoeg de blanke bevolking daarvoor het meest verantwoordelijk. Is het gemakzucht, arrogantie, ik weet het niet. Wat ik wel weet, is dat de zwarte bevolking daarin veel beter scoort dan de blanke maar helaas, helaas, met lampjes die soms zo zwak zijn dat je ze overdag vaak ook niet ziet.

Autogordels

Dan als laatste het gebruik van de autogordel en/of het kinderzitje. Tja, wat moet ik hierover zeggen. De meeste auto's hebben gordels en soms worden die ook gebruikt maar vaker niet. Over kinderstoeltjes kan ik kort zijn. Een enkele blanke gebruikt ze, maar voor de zwarte

bevolking zijn ze veel te duur, dus laten ze kinderen tussen zich in staan bij de voorstoelen of laten ze lekker spelen op de achterbank. Buiten dit alles is de Zuid Afrikaner verknocht aan zijn of haar telefoon en is bellen zowat een must als je auto rijdt, je hebt tenslotte toch niets beters te doen?

Verkeersgedrag

Is het dan allemaal zo slecht in ZA. Nee hoor, ritsen is hier volgens mij uitgevonden.

Op een enkele bruut na gaat dit hier perfect en als de stroom uitvalt, wat zeer regelmatig gebeurt (een zogenaamde load shed om stroom te besparen die de industrie hard nodig heeft), dan zie je een geweldige discipline, waar Europa een puntje aan kan zuigen.

Op ieder groot kruispunt wacht iedereen onder het motto, wie het eerst volledig stil staat mag ook als eerste oversteken en dat (Amerikaanse?) principe werkt geweldig.

Openbaar vervoer

Wat ook niet onvermeld mag blijven is het gebrek aan openbaar vervoer. Dat is er wel in de vorm van bussen, die van grote stad naar grote stad rijden. Maar tussen de townships en de dorpen en stadjes is er niets, behalve de zogenaamde taxibus. Dat is een (wederom) Toyotabusje, zeg maar iets groter dan een VW-busje met achterin vier banken. Hierin kunnen ongeveer 16 volwassenen vervoerd worden. Let wel, de comfortzone van een zwarte en een witte verschilt behoorlijk. Wij voelen ons niet comfortabel als er iemand dicht op ons zit. Een zwarte of coloured man of vrouw heeft dat veel minder. Als er dan nog kinderen in zitten kunnen de 16 plaatsen behoorlijk opgerekt worden. En iedere passagier betaalt tussen de 6 en 12 rand, dus kassa voor de taxi.

Die taxi wordt bestuurd door naar wat ik noem een 'cowboy'! Hij trekt zich niks aan van verkeersregels en rijdt vaak met hoge snelheid. Als hij iemand ziet die met hem mee wil, dan stopt hij, ongeacht waar of dat het kan of mag, geld is geld en verdienen zal hij! Daarnaast kun je je voorstellen dat met systematisch te snel rijden met de (te) vele passagiers er vele doden en gewonden vallen, als er iets fout gaat.

Dit zijn min of meer de redenen waarom er zo veel verkeersslachtoffers vallen in dit overigens schitterende land. We zullen er helaas mee moeten leren leven.

Ps. Het gebruik van termen als zwarte, coloured, witte of blanke is doodnormaal hier in Zuid Afrika en heeft niets te maken met wat voor discriminatie dan ook.

Ferry de Jong
Knysna, Zuid Afrika

Annette's allerlei

Nazomereren

Als ik dit schrijf is het even een hittegolf in Nederland. Maar als u dit leest zitten we alweer in de herfst. Wellicht met de kachel aan en een dikke trui. Dan verlang je naar een beetje zon. Maar waar is het nu op de wereld nog heerlijk vertoeven?

In het najaar of winter kun je denken aan Curaçao of de Canarische Eilanden. Tegenwoordig heel betaalbaar. Zeker als je een appartement boekt zodat je niet al je vakantiegeld buiten de deur aan eten en drinken wilt uitgeven. Je kunt een pakketreis boeken, dus de vlucht en de accommodatie bij één reisaanbieder. Maar je kunt ook zoeken naar goedkope tickets en dan een huis huren op je locatie.

Zelf heb ik een aantal jaren in Zuid-Frankrijk een heerlijk huis kunnen huren van een particulier. Er zijn genoeg Nederlanders die er een bezitten maar er in de herfst of winter zelf geen gebruik van maken. De laatste jaren ga ik naar Zuid-Spanje. Dat is in oktober nog heerlijk zonnig. Ik boek tegenwoordig een excursiereis. Dan zit je steeds in hetzelfde hotel, maar om de dag staat er een luxe touringcar klaar om me te rijden naar de prachtige steden Sevilla, Cordoba, Granada, Ronda, Marbella en Malaga. Als ik even geen zin in een excursie heb, kan ik gewoon aan het zwembad in de zon blijven liggen. De groep komt 's avonds terug in het hotel en dan kan ik hun verhalen aanhoren tijdens het diner.

Gelukkig is deze reis ook te boeken als singlereis. Heerlijk mijn eigen kamer maar toch gezelschap als ik daar zin in heb. Bij deze reis betaal ik ook geen exorbitante singletoeslag. Dat is heel vaak echter wel het geval. Vooral cruiseschepen laten ze je bijna betalen alsof je met zijn tweeën bent! Alsof ik ook voor twee ga eten en drinken. In dat geval ga ik op zoek naar een reisgenoot.

Dat scheelt ons beiden dan een fors bedrag. Heeft u ervaringen met idioot hoge singletoeslagen? Laat het me weten. Ook tips zijn van harte welkom. U helpt er anderen mee.

Annette Notenboom
buitenband@vg-anwb.nl

Paleis het Loo

5 - 29 september Tuinmaand

Paleis Het Loo zet in september haar tuinen weer volop in de schijnwerpers waarbij bezoekers 'buiten de perken' een kijkje kunnen nemen op plaatsen die normaal niet toegankelijk zijn.

Elke donderdag en vrijdag in september kunt u worden meegenomen om de eigen Kwekerij en Floriskas te bezichtigen. Speciaal op deze dagen is de Pompenkelder geopend om alles te weten te komen over de werking van de fonteinen. Bij de stallen laten de bloemisten van Paleis Het Loo zien hoe een koninklijk boeket wordt geschikt. Ook vinden er diverse leuke workshops plaats.

Nieuw dit jaar zijn de 'Garden Cafés', vier bezoekers van harte worden uitgenodigd mee te doen aan discussies en activiteiten die een raakvlak hebben met de sculpturen van Daniel Libeskind in de tuin 'The

Garden of Earthly Worries'. Ook nieuw op het programma is de uitleg door experts bij de Delfts blauwe tuinvazen.

Van donderdag tot en met zondag is er een high-tea actie en voor scholen zijn er gratis tuinlessen. De tuinrondleidingen staan de hele maand in het teken van het thema 'Beter met planten' en via een buitenlift is het dak dagelijks toegankelijk voor een koninklijk uitzicht op de paleistuinen aan de achterzijde en de bouwwerkzaamheden voor het paleis. Het laatste weekend van september is meteen de sluiting van het buitenseizoen. Alle tuinactiviteiten worden herhaald en we sluiten deze maand feestelijk af met muziek en een tuinbeurs met ruim 30 exposanten. Het volledige programma staat op: www.paleishetloo.nl/zien-doen/tuinmaand.

Juwelen in de Hermitage

14 september 2019– 15 maart 2020

Een van de grote schatten van de Hermitage is de fabelachtige collectie juwelen. Die verzameling is in de loop der eeuwen uitgegroeid tot een schatkamer met duizenden sieraden. Honderden daarvan komen in het najaar van 2019 naar Nederland voor de tentoonstelling Juwelen! Het publiek ontmoet flamboyante tsa-

Dingen van de dag column

Vier meter herinneringen

rina's zoals Elisabeth en Catharina de Grote, maar ook grootvorsten en adellijke families uit de negentiende en vroege twintigste eeuw. Zij lieten zich portretteren door toonaangevende schilders en droegen bij speciale gelegenheden schitterende japonnen en kostuums. Daar kozen ze heel bewust juwelen bij. Juwelen bepaalden hun identiteit, toonden smaak, afkomst en rijkdom. Soms waren ze ook een provocatie of bevatten ze verborgen symboliek.

Ze werden besteld bij Europese juwelenhuizen als Boucheron en Cartier, meesteredelsmeden als Claude Ballin en natuurlijk hofleverancier Fabergé. De sieraden weerspiegelen de mode van vier eeuwen: barok, rococo, classicisme, empire en art nouveau.

Als jongetje van 13 jaar kreeg ik van mijn broer Jan een oude klapcamera die hij had afgedankt. Vanaf dat moment ben ik gaan fotograferen; eerst mondjesmaat, want filmpjes waren duur en mijn zakgeld beperkt.

Dat is tegenwoordig wel anders. Ja, óók dat zakgeld, maar vooral de mogelijkheid om met camera, telefoon, iPad of computer de wereld om je heen vast te leggen. Laatst merkte ik, dat ik op mijn telefoon-tje zo'n 5000 foto's kan bekijken. Allemaal opgeslagen 'in the cloud', wat voor wolk dat ook mag zijn. Ik en mijn hele familie kieke er maar op los en sturen de al dan niet geslaagde plaatjes naar elkaar toe. Nog nooit in de geschiedenis heeft de mensheid zichzelf zó vaak bekeken als nu. Iedereen doet er aan mee. Miljarden foto's schieten via cyberspace de wereld rond. Voornamelijk 'selfies', foto's van je eigen kop (of een deel ervan) met op de achtergrond een stukje werelderfgoed of een rijksmonument.

Waar komen al die miljarden foto's terecht? In de smartphones van familie, vrienden en kennissen; in computers, op Facebook, in Whatsapp, Instagram of wat er verder nog bedacht zal worden. Je moet er toch niet aan denken, dat ergens in die griezelige digitale wolkenwereld het licht uitvalt en al dit beeldmateriaal in het niets oplost.

Gelukkig hebben wij nog ouderwetse fotoalbums, een paar planken vol! In de jaren vijftig van de vorige eeuw zijn mijn vrouw en ik begonnen met het inplakken van onze foto's: kleine, onscherpe zwart/wit kiekjes van fietstochtjes naar de bollen, strandwandelingen en volleybalwedstrijden op school. Herinneringen uit

militaire dienst, onze eerste baantjes, feestjes en partijtjes: ik in pak met onvermijdelijke stropdas en mijn vrouw in BB-ruitjesjurk met wijduitstaande pettycoat. Mooie albums waren het, met dik papier en een namaak leren omslag. Later werden we wat gemakkelijker (en ook zuiniger). We kochten goedkope spiraalalbums en plakten tussen onze zwart/wit foto's felgekleurde ansichtkaarten, toegangskaartjes en folders.

Alleen onze verzameling trouwfoto's staat er in deze kast wat verweesd bij. Het is zo'n vouwalbum met oersaai foto's van een plechtige familie met ooms, tantes, vrienden, een dominee, een trouwambtenaar in het zwart en ik in jacquet, de grijze hoge hoed in de hand, want die was te klein. Het enige lichtpunt in deze verzameling gedegen burgerlijkheid is mijn schitterende bruid in haar zelfgemaakte trouwjapon.

Vanaf de dag, dat ik bij de ANWB ben gaan werken, neemt het aantal albums in rap tempo toe. Werkzaamheden, reportages, vakanties en ANWB-evenementen leveren een rijke collectie met soms hilarische foto's op. Thijs Tuurenhout en Leo Scheffer van de fotokamer zorgden altijd wel voor een extra afdrukje, als je op de foto stond. En zo zie ik mijzelf terug achter mijn eerste portable typemachine, op recepties en ontvangsten, samen met mijn dochter (die op een olifant zit bij een testcaravan), bij caravans, in tenten en rond het kampvuur op het Larserbos. Ja, op die plank, daar staat ons leven: gebundeld en ingeplakt, vier meter spiraalalbums. Daar hebben wij geen cloud voor nodig.

Joop Karsemeijer
johkars37@hotmail.com

Onvergetelijke herinnering

Chinareis met ANWB-groep in 1981

Hallo lezers, In 1981 was ik reisbegeleider van een ANWB-reis naar China, het was nog de tijd van groene en blauwe broekpakken en van - vooral - veel fietsen; auto's waren nauwelijks te zien. Een nostalgisch verslag.

Het gezelschap

De 'twee beertjes' zaten uiteraard weer het eerst aan tafel. Ook hier in Su Zhou was dat een ronde tafel, waar diverse Chinese koude hors d'oeuvres al op stonden uitgesteld. 'Hij' was in zijn gewone leven notaris, klein en dik, met blozende wangen, een hoornen brilletje en eeuwig-en-altijd een groene blazer aan. Meestal liep hij in een soort sukkeldrafje achter de groep aan, als hij voor de zoveelste keer was achtergebleven. 'Zij' was een klein vrouwtje met een scherp, wat gerimpeld gezicht, altijd kippetje-devoorste als er wat te halen viel en behept met een onverzadigbare koopwoede. Langzamerhand kwamen ook de anderen en als laatste het echtpaar Ong; hij verborg zijn kale schedel onder een slecht-passende zwarte pruik. Zij was immer gekleed in een glimmende imitatieleren driekwart jas, het leek wel of zij die 's nachts ook niet uit deed. Na het overvloedige Chinese eten, dat door vrijwel iedereen van de groep met stokjes werd genuttigd, even snel naar de hotelkamer om je op te frissen en dan, hup, het immer pittige programma van de middag afwerken.

你好
nǐ hǎo

Hallo

Su Zhou

De gids, Mrs. Zha, in haar vertrouwde blauwe broekpak, stond allang vóór de afgesproken tijd bij de bus voor het hotel. Iedereen de bus in, mejuffrouw Ling was de laatste.

Zij was een schat van een Europees-Chinese vrouw van onbestemde leeftijd en kon het weer niet laten even gezellig met de Chinese verkoopsters uit de souvenirshop in de hotellobby te babbelen. Zij werd door haar vader, de eerbiedwaardige Professor Han, als een kind tot de orde geroepen, een wat beschamende situatie.

En, daar gingen we weer, met de bus door de smalle, beschaduwde straatjes van Su Zhou met aan weerskanten lage witte huisjes, waarin een enorme bedrijvigheid heerste. Als de bus even stilstond, zag je in die huizen blikslagers, schoonmakers, bakpao-verkoopsters en kruideniers aan het werk.

En in de straatjes, die lommerrijke straatjes, die ik niet vergeten zal, krioelde het van de fietsers en fietssters in hun blauwe en groene broekpakken. We passeerden nauwe, schilderachtige kanalen, die achter de lage huizen doorliepen en Mrs. Zha liet de bus op een brug stilsthouden voor een foto-stop.

Onder de brug voer een logge, platte schuit, volgeladen met hout voorbij en voortgeboemd door twee zwetende chinezen met ontbloot bovenlijf.

Wat later liepen we door een wonder-schone chinese binnentuin met de aparte naam 'The Master of the Fishingnets Garden', één van Su Zhou's kleinste, beroemdste binnentuinen, maar van welk een volmaaktheid! Als je er rondloopt, onderga je een grote rust en geniet je van

de artistieke galeriebouw en het meesterschap van tuinaanleg; alles intiem gelegen rond een stille vijver, waarin oranje en rode flonkeringen van honderden goudvissen.

Terug naar het hotel, even opruimen, weer een copieus chinees maal en dan naar een acrobatenvoorstelling. Deze keer, we hadden er al een paar gezien, in een achterafzaaltje ergens in het donkere centrum van de stad. Gelukkig had ik een zaklantaarn meegenomen om de groep bij te lichten. Hoe ongekunsteld en geraffineerd was dit alles. Tussen de perfect uitgevoerde acrobatenummers door traden jongens en meisjes op, die zongen, dansten en muziek maakten. Wat houden chinezen veel van muziek. Alle nummers werden door een beeldschone dame in voor ons onverstaaanbaar mandarijn-chinees aangekondigd. Wat de acrobaat allemaal op zijn fiets zonder stuur en zonder zadel presteerde, zullen we niet gauw vergeten. Na de voorstelling klaptten wij als enigen. De Chinese bezoekers verlieten geruisloos de zaal.

Hang Zhou

De volgende middag zaten wij aan het West Meer, één van China's mooiste meren en dé trekpleister van Hang Zhou, de volgende stad uit ons programma. In de koesterende middagzon op een bankje naast een oude chinees, genoot ik van het uitzicht. Het meer heeft een lage waterstand en overal staken er stelen en bladeren van lotusplanten naar boven uit; in de verte zag je de sierlijke bruggen en smalle dijken die het meer doorsneden, welke laatste begroeid waren met perzikboompjes en treurwilgen. Om het meer zag je in de verte blauwe bergen. Alles was van een grote harmonie en schoonheid. Mejuffrouw Droogstoppel, 'de vegetarische', kwam langs mijn bankje, haar dunne shawl krampachtig vasthoudend. 'Frisjes, hè?' zei ze. 'Nou dat valt wel mee', zei ik, vurig hopen dat zij niet naast mij zou gaan zitten; ik wilde even alléén genieten.

Alsof zij dat merkte, wandelde zij door met een 'Tot straks bij de bus'.

Deze keer moest de bus wachten op de dikke Surinaamse, mevrouw Song, die haar tas met een aanzienlijke hoeveelheid reischeques en yuans op de kamer had laten liggen. 'Zo, zijn jullie er allemaal al', zei ze vrolijk, toen ze instapte. Gedurende onze China-reis, bleek dat zij veel van eten hield en het er overal van nam. Verderop in Hongkong vroeg zij zelfs of het mogelijk was ergens hond te eten. Onze gids aldaar antwoordde di-

plomatiek, dat het daarvoor niet de tijd van het jaar was.

Thee

Het was zachtjes begonnen te regenen en het zelf thee plukken op de plantage, waar we naar toe gingen, daar zou niet veel van terecht komen, zo dachten wij. Dat kwam helaas uit, want het regende pijpenstelen toen wij aankwamen. Na de gebruikelijke briefing bezochten wij een aantal donkere, apart ruikende loodsen, waar de bewerking van de theeblaadjes plaatsvond en zorgden dat wij op gepaste afstand bleven van een groep Japanners die keurig in het pak voor ons uitliepen. De korte afstanden tussen de verschillende loodsen legden wij snel in de stromende regen af; de Japanners sprongen voor ons uit over de plassen, onderwijl hoog giechelend. De beroemde groene Long Jong thee van Hang Zhou kwam hier vandaan en werd door ons gekocht; persoonlijk vind ik de thee meer bijzonder dan lekker.

Het West Meer

Helaas was het weer de volgende morgen niet veel beter, het motregende toen wij een boottocht op het West Meer gingen maken. Maar toch was zelfs in deze natte grijzigheid het meer van een ongeëvenaarde schoonheid. Als op een oud chinees schilderij lag rondom ons een rimpelloos wateroppervlak, waarop donkere silhouetten van vissersbootjes voeren.

Wat later brak de zon door en liepen wij op één van de eilandjes door een prachtig, door de regen schoongewassen chi-

nees tuinlandschap. Stille alom, af en toe viel er een druppel water van een blad op de grond, het enige gerucht en dat van onze voetstappen als wij voortgingen langs de tuinpaden. Er werden mensen uit onze groep vermist en snel liep ik terug door deze doolhof van paden en paadjes, over bruggen en bruggetjes. Een Japanse collega zocht ook; hij was twee mensen kwijt, hij zweette en keek benauwd. Gelukkig zag ik mijn mensen lopen. Ze hadden naar het voeren van de goudvissen gekeken, ergens midden in het park en alles en iedereen om zich heen vergeten.

Aan het eind van het park stond de bus klaar en reden wij naar de Pagode der Zes Harmoniën, een oude houten pagode van dertien verdiepingen en van onbestemde donkerrode en zwarte kleuren, die de eeuwen eraan gegeven hadden. Daarna gingen wij terug naar het hotel, waar Chinese musici moderne westerse muziek zouden spelen; enkelen van ons gingen er naar toe, ik niet, was er niet voor in de stemming. De Chinezen zeggen terecht: 'Boven zijn de Hemel en het Paradijs, maar hier beneden zijn Su Zhou en Hang Zhou.'

NB. Namen van personen zijn veranderd.

Eric Overdijk

Van 1964 tot 1999 werkzaam op het ANWB-reisbureau in Den Haag en 's-Hertogenbosch en daarnaast reisbegeleider van ANWB-reizen.

In Haarlem loopt alles gesmeerd!

Onze excursie op 19 juni begon regenachtig, maar na de koffie scheen de zon en het eindigde in een warme zonnige zomerdag met goed weer voor de vele terrassen, die in de stad te vinden zijn.

Rond 10 uur arriveerden de eersten van de in totaal 100 deelnemers in Grand Café Brinkmann aan de Markt in Haarlem. Velen waren per trein gekomen. We mochten gebruik maken van de prachtige bovenzaal voor de ontvangst met koffie en heerlijk appelgebak. Velen waren gecharmeerd van deze prachtige horecagelegenheid die zoveel historie uitstraalt.

De geschiedenis van grand café Brinkmann begint met Joseph Otto Brinkmann, die in 1877 vanuit Nienborg in het Duitse Münsterland naar Amsterdam kwam en daar werk kreeg als kelner in het Nieuwe Poolsche Koffijhuis van Adolph Krasnapolsky. Een jaar later kwam ook zijn broer.

Met deze horeca-ervaring en waarschijnlijk enig spaargeld gingen de gebroeders Brinkmann naar Haarlem, waar ze op 30 augustus 1879 een eigen café annex restaurant aan de Grote Houtstraat 62 openden. Deze destijds nog ongewone horecacombinatie werd een succes, want blijkens de vereiste registratie voor de Drankwet behoorde Brinkmann met 3000 liter tot de zaken, waar in 1880 de meeste sterke drank werd verkocht. De goedlopende onderneming maakte het mogelijk om meer familieleden te laten overkomen. Een grotere ruimte was gewenst en zodoende verhuisde de zaak naar een 17e-eeuws pand met klokgevel aan de Grote Markt 11.

Het woonhuis werd aangekocht voor 16.000 gulden en omgebouwd tot een

ruim café op de begane grond en boven het café een zaal voor het restaurant. Het huidige pand straalt nog steeds grandeur uit met zijn hoge plafonds en prachtig houtwerk. In de gang naar de grote bovenzaal treffen we een tegelplateau aan, dat door het personeel werd aangeboden bij het 50-jarig bestaan van de zaak. We zien, dat diverse panden naast elkaar het huidige Grand Café vormen.

Om 11.00 uur staan de 5 stadsgidsen voor ons klaar om ons mee te nemen voor de stadswandeling. De gidsen zijn tevens lid van de historische kring van Haarlem en daardoor konden zij ons heel veel over de stad Haarlem vertellen. In een stad moet je altijd omhoog kijken.

Boven de moderne winkelpuien zie je nog prachtige gevels en oude aankondigingen van zaken, die in vroeger tijden daar werden verhandeld.

Iedereen kent Haarlemmerolie, zoals in het gezegde 'het loopt als Haarlemmer olie'.

De samensteller van Haarlemmerolie was de schoolmeester Claes Tilly. Het zat in een klein flesje en kon worden gedronken of op de huid gesmeerd. Het is nog

steeds verkrijgbaar als capsules, in een flesje en als zalf. De samenstelling is al eeuwen geheim, maar bestaat in ieder geval uit terpentijnolie, kruiden en zwavel. Het middel werd door zeevaarders en zendelingen meegenomen op hun reizen. Haarlemmerolie en daarmee de stad Haarlem werd zo bekend over de hele wereld.

Weet u dat Haarlem, na Amsterdam, de meeste monumenten heeft? Het is een stad die ook vele musea kent, onder meer het Frans Hals museum. En de straatnamen, zoals de Barteljorisstraat, komen ons bekend voor van het aloude Monopoly spel. Naast cultuur en architectuur is Haarlem een gezellige stad met vele terrassen en leuke winkels in een autovrij gebied.

Na de stadswandeling komen we om 13.00 uur terug op de Markt om in de bovenzaal van Brinkmann de lunch te gebruiken. In het midden van de zaal staat een buffet met diverse kaassoorten en vleesbeleg klaar. In de manden knapperige harde en zachte broodjes en op de tafel staat jus d'orange en melk. De zeer

attente en gastvrije bediening komt langs met een heerlijke ambachtelijke kroket. We hebben tot 14.30 uur de tijd om te lunchen en even met elkaar te praten als oud-collega's. Dan lopen we naar de rivier de Spaarne waar de twee rondvaartboten liggen aangemeerd. Na een lunch is het goed toeven op het water.

De gezellige kapitein wijst ons op de vele prachtige panden aan de oevers. Na een uurtje varen gaan we weer van boord en lopen terug naar de Markt. In de prachtige bovenzaal van Brinkmann drinken we met elkaar een glaasje en de bediening gaat rond met grote schalen met diverse hartige hapjes.

Alles bij elkaar een dag waar we met plezier op kunnen terugkijken. Vooral omdat het zo goed is om je oud-collega's weer te zien en te spreken.

Annette Notenboom

40 Jaar VG-ANWB

Een kroniek in vogelvlucht

Oprichting

Bij de uitreiking van het kerstpakket in december 1978 werd onder de gepensioneerden de behoefte aan een vereniging van gepensioneerden gepeild. Zeker 100 van de 150 ondervraagden gaven aan lid te willen worden. Hierop stelden de oprichters statuten samen en riepen een vergadering bijeen. Deze vond plaats in de kantine van het hoofdkantoor van de ANWB te Den Haag op 17 november 1979 omstreeks 13.30 uur. Initiatiefnemers waren de heren mr. J.M. Harmsen, Juridische afdeling, S.K. de Jong, Bewegwijzering en W.P.A. Brand, Personeelszaken. De directie van de ANWB juichte de oprichting van een vereniging van gepensioneerden toe. Na het afhandelen van diverse formele kwesties, zoals aantal bestuursleden, vaststelling statuten en dergelijke werd in deze vergadering besloten dat de oprichting een feit was. De afbeelding toont de eerste pagina van de oprichtingsakte, die op 18 december 1979 bij de notaris is gepasseerd. Ook werd de vereniging bij de Kamer van Koophandel ingeschreven. Een grote klap in die dagen was het overlijden van één van de oprichters, de Heer Brand op 27 augustus 1980

Buitenband

In eerste instantie werd voor mededelingen gebruik gemaakt van de Klapband. Helaas was de beschikbare ruimte niet altijd voldoende. Hieruit ontstond de behoefte aan een eigen verenigingsorgaan. De naam lag na Binnenband en Klapband in die tijd voor de hand en werd dus Buitenband. De eerste uitgave van de Buitenband was in 1981. De Buitenband is lange tijd nogal onregelmatig van opzet en verschijning geweest. Met de komst van Hoofdredacteur Jan Korstjens werd het allemaal een stuk professioneler. Het blad is sindsdien onveranderlijk vier keer per jaar uitgegeven.

Heden de achttiende december negentienhonderd negenenzeventig compareerden voor mij, Jonkheer Meester PETRUS ADRIANUS VAN BUTTINGHA WICHERS, notaris ter standplaats 's-Gravenhage: -----

- A. de Heer Meester JOHANNES MARINUS HARMSEN, particulier, --
wonende te 's-Gravenhage, Thorbeckelaan 253, volgens zijn
verklaring geboren te 's-Gravenhage op dertien februari
negentienhonderd zes; -----
- B. de Heer WILLEM PIETER ADRIANUS BRAND, particulier, wonen-
de te Zwijndrecht, Botvink 15, volgens zijn verklaring --
geboren te Dordrecht op vijftien april negentienhonderd
negen; -----
- C. de Heer SJERP KLAAS DE JONG, particulier, wonende te ----
Voorburg, Parkweg 238, volgens zijn verklaring geboren te
Amsterdam op twaalf maart negentienhonderd zeven. -----
De comparanten verklaarden: -----
Op zeventien november negentienhonderd negenenzeventig --
werd opgericht de vereniging: Vereniging van Gepensioneerden
ANWB, gevestigd te 's-Gravenhage. -----

Bij de oprichting van de vereniging werd besloten de --
statuten van de vereniging in een notariële akte te doen --
opnemen en werden zij, comparanten, gemachtigd de notariële
akte houdende vaststelling van de statuten van de vereniging
te tekenen. Van de oprichtingsvergadering werden geen notu-
len gemaakt. -----

Alsnu uitvoering gevend aan gemeld besluit verklaarden --
de comparanten dat de statuten van gemelde vereniging luiden
als volgt: -----

Naam en Zetel

Artikel 1

1. De vereniging is genaamd: Vereniging van Gepensioneerden
ANWB. -----
2. Zij is gevestigd te 's-Gravenhage. -----

Duur

Artikel 2

De vereniging is aangegaan voor onbepaalde tijd. -----

Doel

Artikel 3

De vereniging stelt zich ten doel: -----

- a. het bevorderen en instandhouden van contacten tussen de
gepensioneerden van de ANWB, hun weduwen en de weduwen --
van overleden personeelsleden van de ANWB. -----
- b. het bevorderen en instandhouden van contacten tussen de
onder a genoemde groepen en de ANWB. -----
- c. het behartigen van de belangen van de onder a genoemde --
groepen. -----

Middelen

Artikel 4

De vereniging tracht haar doel te bereiken door middel --
van: -----

- a. het onderhouden van een periodiek contact met de ANWB; --

Enkele andere veranderingen waren de overgang naar nieuwe drukkerijen in 1998 en 2005, wat gepaard ging met technische vernieuwing en modernisering van het drukwerk en het aanzien van het blad. Sinds 2005 ligt de opmaak onafgebroken in handen van Chris Soudan.

Ook de omvang van de Buitenband groeide van 4 naar standaard 20 pagina, soms oplopend tot 24 pagina's.

Website

Sinds 2002 communiceerde de VG-ANWB via het internet. Eerst met het ANWB Extranet, later als gast bij het ANWB Pensioenfonds en sinds 2011 met een eigen website. Deze is in 2016 nog eens grondig op de schop genomen, zodat aan de huidige eisen op het gebied van onder meer de privacybescherming van de leden kon worden voldaan.

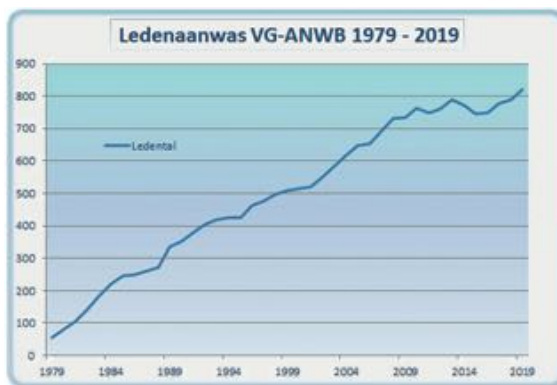
Activiteiten

Het ledental groeide gestaag en ook de activiteiten, die de vereniging ontplooiden namen toe. In het begin was het een jaarlijks uitje, waar per bus via diverse opstaplocaties een bepaalde streek werd aangedaan. De eerste lustrums werden uitbundig gevierd met tweedaagse excursies, dus ook met een hotelovernachting. Tegenwoordig is de 'standaard' drie dagexcursies per jaar, te weten een stadswandeling, een boottocht en een excursie met een technische inslag. Daarnaast hebben we natuurlijk nog de Nieuwjaarsrecepties op diverse locaties, de Algemene Ledenvergadering (ALV) en indien mogelijk en nodig een informatiemiddag over een actueel thema.

Overigens vond de eerste Nieuwjaarsreceptie (en enige van dat jaar) plaats in 1994 en wel op het ANWB-kantoor in Utrecht. En in 1999 moest de VG-ANWB voor de ALV noodgedwongen uitwijken naar de Bijhorst in Voorschoten omdat de locatie bij de ANWB te duur werd. Dit is in 2004 weer teruggedraaid onder de directie van Hr. van Woerkom en sindsdien heeft de Algemene Ledenvergadering stevast op het ANWB-kantoor aan de Wassenaarseweg plaats gevonden.

Regiocontactpersonen

In de begin- en oprichtingsfase van de VG-ANWB werd duidelijk dat de vereniging een uitvoerende taak had in het contact met de leden. Meerdere pogingen daartoe zijn gestart, maar als landelijke organisatie kwamen ze niet echt van de grond. Pas in 1998 werden serieuze voorbereidingen getroffen voor een landelijk dekkende organisatie en in 1999 is deze RCP-organisatie

gestart. De opzet en realisatie lag in handen van toenmalig Vicevoorzitter Leo de Groot. Op 26 oktober 2001 vond de eerste landelijke vergadering van bestuur en RCP'ers met aanhang plaats. Het land werd verdeeld in regio's op basis van postcodes, rekening houdend met het aantal gepensioneerden dat daarin woonde. Inmiddels bestond de groep uit meer dan 25 personen. Door de toename van het ledental en mutaties onder de vrijwilligers is in 2012 de regio-indeling nog eens her-schikt.

Ledensecretariaat

Het ledensecretariaat speelt vanaf het begin een cruciale rol in het bestaan van de VG-ANWB. Oorspronkelijk werden de taken door één persoon uitgevoerd. Met het stijgen van het ledental zie je dat de taken over meerdere personen werden verdeeld. Tegenwoordig is het een heel team van enthousiaste vrijwilligers, dat alle werkzaamheden in goede banen leidt.

Belangenbehartiging

Als vereniging van gepensioneerden en voormalig medewerkers van de ANWB zijn wij op meerdere sociaal-maatschappelijke terreinen vertegenwoordigd. Te denken valt aan het ANWB Pensioenfonds, Het ANWB Sociaal Fonds (het van der Linden-van Sprankhuizen Fonds) en de NVOG (Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden). Het opkomen voor de belangen van de leden op het gebied van pensioenen gebeurt enerzijds bij het Pensioenfonds ANWB en anderzijds landelijk via inbreng bij de NVOG. Samenwerking op landelijk niveau is

noodzakelijk om pensioenwetten te kunnen wijzigen. In 1986 was de VG-ANWB een van de eerste verenigingen van gepensioneerden, die toetrad tot de NVOG. De drijvende kracht hierachter was onze toenmalige verenigingsvoorzitter mr. A.K. Faber. Dit lidmaatschap is nooit meer opgegeven.

De vertegenwoordiging in het ANWB Pensioenfonds heeft diverse stadia doorlopen. Beginnend in 1992 bij vertegenwoordiging in de Adviesraad van het Fonds, bestaande uit een vorm van toevoerder-schap, tot de werkelijke medezeggenschap in het bestuur van het Pensioenfonds sinds 2012. Memorabele namen in deze processen zijn die van mr. M.M. Philippus en L. Schouten.

Tenslotte voeren vertegenwoordigers van de VG-ANWB op regelmatige basis overleg met de ANWB over de faciliteitenregeling, zowel over inhoud daarvan als over de groepen, waarop deze regeling van toepassing is of zou moeten zijn.

Gefeliciteerd

Na dit korte overzicht van het succesvolle wel en wee van de VG-ANWB in deze voorbijveertig jaren wil ik de vereniging feliciteren en een goede toekomst toewensen. Een veel uitgebreider relaas met veel achtergrondinformatie, uitgebreide overzichten en uitvoerige beschrijvingen en weergave van alle betrokken vrijwilligers-medewerkers kunt u terugvinden in het speciale Jubileumboek, dat u een dezer dagen is of wordt uitgereikt.

Luc van der Woude

Laatste nieuws

Mogelijk presentatie jubileumboek '40 jaar VG-ANWB' op 14 november 2019 op het hoofdkantoor.

ANWB AutoMaatje

In december 2016 startte de ANWB het project AutoMaatje. Het is een maatschappelijk betrokken ANWB-project, zoals bijvoorbeeld ook Streetwise, Traumahelikopter, Kinderfietsenplan, ANWB Vrijwilligers, Fietsverlichtingsactie en Duurzaam op weg door de ANWB zijn begonnen. Mensen zo lang mogelijk mobiel houden en laten deelnemen aan het sociaal maatschappelijk verkeer is de reden dat de ANWB deze vervoerservice heeft opgezet.

Pact voor de ouderenzorg

Op 8 maart 2018 sloot minister Hugo de Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), met tal van partijen, waaronder gemeenten, verzekeraars, zorgverleners en andere maatschappelijke partners het Pact voor de ouderenzorg. Het doel hiervan is om de zorg en ondersteuning voor ouderen te verbeteren. Er zijn drie aandachtsgebieden, waarvoor overheidsprogramma's worden ontwikkeld:

- Een tegen Eenzaamheid,
- Langer Thuis en
- Thuis in het Verpleeghuis.

KNVG en NVOG zijn deelnemers in het Pact voor de ouderenzorg. Zij hebben gezocht naar een landelijk initiatief om een steentje hieraan te kunnen bijdragen. Het oog viel op het ANWB-project AutoMaatje. Tijdens de themadag Zorg, Welzijn en Wonen op 27 maart 2019 in Arnhem hebben KNVG en KKNOV samenwerking met de ANWB aangekondigd. Zij willen zich actief inzetten voor het vergroten van de bekendheid van het project ANWB AutoMaatje. De aanwezige lidorganisaties ondersteunden dit initiatief van harte, zo ook de VG-ANWB, waarvan Dick Kooman, Beno Koens en ondergetekende aanwezig waren.

Wat is ANWB AutoMaatje

Met ANWB AutoMaatje vervoeren vrijwilligers hun minder mobiele plaatsgenoten tegen een geringe onkostenvergoeding. Doordat de ANWB al haar kennis, software, begeleiding, training en materiaal gratis beschikbaar stelt, kunnen gemeenten en plaatselijke welzijnsorganisaties snel en zonder grote investeringen deze vervoerservice opzetten. Het initiatief wordt dus lokaal georganiseerd en heeft geen winstoogmerk. Sinds de start is er veel belangstelling voor

het project. ANWB AutoMaatje draait op dit moment in 33 gemeenten op 125 verschillende locaties. Wekelijks voert de ANWB gesprekken met geïnteresseerden en is zij bezig een lokaal ANWB AutoMaatje project op te starten

ANWB AutoMaatje

Hoe werkt het

De ANWB geeft ondersteuning bij het oprichten van een servicepunt, zodat we samen er voor kunnen zorgen dat minder mobiele buurtgenoten, die nu tussen wal (zelf regelen) en schip (vervoer met indicatie) vallen met hulp van buurtgenoten mee kunnen blijven doen. ANWB AutoMaatje richt zich op mensen die buiten de bestaande regelingen vallen. Tegen een kleine onkostenvergoeding rijden vrijwilligers uit de buurt u met hun eigen auto. Het gebruik van ANWB AutoMaatje is verder geheel gratis. ANWB-lidmaatschap is niet vereist.

Als deelnemer

Wilt u naar de kapper, op familiebezoek, winkelen in de buurt of hebt u een afspraak in het ziekenhuis of bij de fysiotherapeut? Is er geen redelijk alternatief? Is zelf regelen lastig en kunt u geen redelijk beroep doen op vervoer met indicatie? Neem dan twee dagen van tevoren contact op met de lokale ANWB AutoMaatje-coördinator. Zoek in de gemeentewijzer het telefoonnummer van het lokale servicepunt of kijk op www.anwb.nl/automatje. De coördinator zoekt een vrijwilliger uit de groep chauffeurs, die op het gewenste moment beschikbaar is. De coördinator belt u terug als er een chauffeur beschikbaar is en schat de vergoeding in aan de hand van het verwachte aantal kilometers dat de vrijwilliger gaat rijden. De vergoeding bedraagt € 0,30 per kilo-

meter plus eventuele parkeerkosten. Op het afgesproken moment staat de vrijwilliger bij u voor de deur. Bij een kort uitje zal deze vaak bij u blijven. Als er veel tijd zit tussen de heen- en terugrit, spreek u met elkaar af wanneer hij of zij weer klaar staat voor de terugreis. U betaalt de vergoeding rechtstreeks aan de vrijwilliger.

Als vrijwilliger

Voor het vervoer van de ouderen zijn vrijwilligers nodig, die met hun eigen auto willen rijden. U kunt zich direct aanmelden als vrijwilliger bij de welzijnsorganisatie in uw gemeente en uw minder mobiele 'buren' in uw eigen auto vervoeren. U betaalt overigens zelf wanneer u beschikbaar bent.

U krijgt als vrijwilliger een kleine vergoeding van € 0,30 per kilometer plus eventuele parkeerkosten. De auto moet APK-gekeurd zijn en minimaal een WA-verzekering met inzittendendeckering hebben. Vrijwilligers moeten een Verklaring Omtrent Gedrag kunnen overleggen en hoeven geen ANWB-lid te zijn.

Als pionier

Nederland telt ruim 4 miljoen ouderen. 25 procent daarvan voelt zich eenzaam. Dat komt vooral omdat ze niet meer mobiel zijn. Geen vervoer betekent dat meer dan 1 miljoen mensen geïsoleerd raken. Met ANWB AutoMaatje kunnen zij weer meedoen in de maatschappij. Wat kunt u doen?

- Is er in uw woonplaats nog geen ANWB AutoMaatje dan kunt u het initiatief nemen om dit bij de gemeente of welzijnsorganisatie aan te kaarten.
- U kunt de lokale PR-activiteiten voor AutoMaatje verzorgen.
- U kunt ook als vrijwilliger-coördinator aan de slag voor het inplannen van ritten of het koppelen van de chauffeurs aan degenen die vervoer zoeken.

Wat in 2016 begon als maatschappelijk cadeau van de ANWB aan lokale partners om mensen actiever bij de samenleving te betrekken, is uitgegroeid tot een groot succes. Op lokaal niveau zijn soortgelijke initiatieven ontplooid. Daaraan deelnemen kan natuurlijk ook. ANWB AutoMaatje wil aanvullend zijn, niet concurrerend.

Luc van der Woude

RCP-interview

Na een rit door Nederland in voorjaarskleuren bel ik aan bij Familie Boswinkel in Zuidwolde. Ben is regiocontactpersoon voor het zuidelijke deel van Drenthe, Overijssel en de polders (regio 86). Maar wie is Ben? Eerst een kop koffie, dan zijn verhaal.

Wegenwacht in hart en nieren

Voordat hij regiocontactpersoon werd, sloot Ben een lange en afwisselende loopbaan af bij de ANWB. Die loopbaan begon vele jaren geleden. Ben, 77 jaar geleden geboren in Hengelo, werkte als jonge jongen in een garage en wilde heel graag bij de ANWB werken. Dat gebeurde in 1959, toen hij werd aangenomen als hulp keurmeester bij de afdeling Autokeuringen. Hij kwam te werken op een mobiel keuringsstation te Enschede voor de regio Noord- en Midden Nederland. Daarnaast was hij soms reservechauffeur op het mobiele ANWB-kantoor. Een prachtige start bij de ANWB, maar Ben wilde meer, zijn hart lag bij de Wegenwacht. Na een paar jaar deed kantoorhoofd Enschede een goed woordje voor hem bij de heer Mosheuvel, in die tijd Chef Wegenwacht. Ben kreeg te horen dat hij eerst maar eens een jaar ervaring moest opdoen in een kleine garage. Zo gedaan, maar na precies een jaar was hij er klaar voor. In 1962 begon hij

Op bezoek bij ..... Ben en Miep Boswinkel

als jongste wegenwacht in opleiding; op naar Den Haag, logeren in het wegenwachthotel naast de garage van mijnheer Ham, en vooral veel leren. Wegenwachstations waren er toen nog niet in zijn regio. Die kwamen later, eerst in Diepenheim en vervolgens in Markelo. Ben maakte ook mee dat de tien verschillende telefoonnummers voor de wegenwachtdistricten vervangen werden door één centraal nummer. Daarna kwamen pas de praatpalen. Tien jaar lang heeft Ben met veel plezier, zowel op motor met zijspan als in de auto, mensen met pech langs de weg geholpen. Daarna heeft hij diverse functies op het wegenwachstation gehad, waaronder regiomanager.

Bondshuwelijk

Als hulp keurmeester, kwam Ben regelmatig op het ANWB-kantoor Enschede. Hier ontmoette hij Miep, een van de toeristisch informatrices op het kantoor. Er volgde een 'bondshuwelijk' en inmiddels hebben Ben en Miep al heel wat jaren lief en leed gedeeld.

Reizen

Tijdens zijn carrière had Ben altijd een brede belangstelling. Hij gaf de cursus 'Pech onderweg', bracht onderdelen naar het buitenland of reed auto's (ROV) terug naar Nederland voor de Alarmcentrale. Na 40 jaar mocht hij met de VUT. Omdat ze veel van reizen hielden, had Ben zich eerder al aangemeld als technisch begeleider van ANWB-Kampeerreizen en ANWB-Camperreizen. Samen reisden ze zo een aantal jaren de wereld rond. Hier vertellen ze de mooiste verhalen over. Ook nu is reizen nog steeds hun hobby, waardoor ze er regelmatig op uit trekken.

Regiocontactpersoon, er zijn voor elkaar

In 2005 werd Ben benaderd om een 'vacature' voor regiocontactpersoon op te vullen. Samen met Miep doet hij dit vrijwilligerswerk al jaren met plezier voor de nu

ongeveer 30 leden. Ben had als voordeel dat hij bijna iedereen uit zijn regio persoonlijk kende. Nieuwe leden van de vereniging ontvangen een welkomstbrief en verder is er contact tijdens de evenementen van de VG-ANWB, die goed door zijn regio-leden worden bezocht. Voor de jubileumdagen van verjaardag of huwelijk ontvangt hij van Ellen Natzijl-Rijsewijk van Haverkorn jaarlijks een overzicht. Die data staan in zijn agenda. Het liefst brengen ze het bloemetje persoonlijk langs bij de betrokkene. Maar zegt hij: 'Soms is het lastig als je niet of te laat hoort dat er iets naars is gebeurd. Dat is spijtig, want ook dan wil je graag even persoonlijk contact.' Een telefoontje bij ziekte, het bijwonen van een begrafenis of het langsbrengen van een bloemetje wordt altijd bijzonder gewaardeerd. Ben belde eens een wegenwacht, die 80 jaar zou worden, met de vraag of hij een bloemetje mocht komen brengen. De jubilaris had daar eigenlijk niet zo'n behoefte aan op zijn verjaardag. Op een ander moment dan misschien? Ja dat was prima. Ben en Miep gingen op bezoek en hadden een bijzondere middag, de man had zoveel te vertellen en te laten zien. Het was hartverwarmend. En dat is nu precies wat het zo mooi maakt om regiocontactpersoon te zijn. Het verbindt en het maakt mensen blij, je bent er bij mooie momenten, maar ook als er verdriet is. Een paar keer per jaar op bezoek, een belletje of het regelen van een bloemetje. Het is een kleine moeite en zo dankbaar om te doen. En zoveel tijd kost het echt niet.

Levensmotto

'Hebben jullie dat?', vroeg ik hen tot slot. Na enige overpeinzing kwamen ze met deze woorden: 'Als je mooie plannen hebt, stel ze niet uit, maar ga ervoor zolang het kan!' Na een bijzonder prettig gesprek met deze twee betrokken en bescheiden mensen, begreep ik precies wat hij bedoelde. Ik ben het helemaal met hem eens!

José Noordman

Luctor et emergo

Dat is de spreuk die voor Zeeland heel kenmerkend is. Vertaald: Ik worstel en kom boven.

Een prachtige zomerdag

Op woensdag 21 augustus druppelden even voor 10 uur onze gasten binnen op het schip de Lady Madeleine. Het was een prachtige zomerdag met een blauwe lucht en een temperatuur van 21 graden. Niet verwonderlijk dat men de koffie met heerlijke Zeeuwse bolus graag mee nam naar het bovendek om daar van het uitzicht te genieten. Zoals gebruikelijk was iedereen ruim op tijd aan boord.

Ik hoorde dat velen de dag ervoor al naar Walcheren waren afgereisd en de nacht hadden doorgebracht in een hotel of Bed and Breakfast. Zo maak je er een leuk meerdaags tripje van in eigen land. Om elf uur voer het schip uit Middelburg weg richting het Veerse Meer.

De voorzitter sprak een warm welkomstwoord en tijdens de vaartocht informeerde de kapitein ons over de omgeving. We genoten van de aanblik van de witte zeilen op het blauwe water en voeren langs plaatsjes als Arnemuiden en Kortgene.

Een heerlijk lunchbuffet

Na het tweede kopje koffie werd er een drankje geserveerd en ondertussen werd

De strijd tegen het water

Door de eeuwen heen heeft Zeeland moeten strijden tegen het water. Het meest bekend is wel de watersnoodramp van 1953. Door uitzonderlijke omstandigheden kwam het water het land binnen en verwoestte de dijken en spoelden vele huizen, boerderijen, bewoners en hun vee met het water mee. Dat heeft velen het leven gekost. Voor de regering een signaal dat er iets moest gebeuren. Het resultaat zijn de machtige waterkeringen die tot ver over de grenzen bewondering oogsten. Maar Zeeland was al veel eerder een belangrijke streek, waar handel werd gedreven. De goederen werden met schepen binnengevaren en de rijkdom die daarmee werd vergaard is nu nog te zien in de prachtige gevels van statige huizen.

Foto's: Mieke Geursen

in de salon van het schip een fantastisch buffet klaargemaakt. Daar heeft iedereen echt van genoten. Alles zag er fris en zeer verzorgd uit en smaakte verrukkelijk. We konden genieten van heerlijke vissoorten, gevulde eitjes, rosbief, diverse salades, meloen met ham en heerlijke asperges in ham gerold. Daarnaast ook enkele warme gerechten.

Uitstapje naar Veere

Na het heerlijke buffet meerden we aan in het prachtige historische stadje Veere. De Campveerse Toren was vanaf het water al te zien.

Aan de kade stonden 9 stadsgidsen op ons te wachten om in kleine groepjes door de stad te lopen. Van de gids kregen we heel veel te horen over de rijke geschiedenis van dit prachtige stadje. Na een uurtje wandelen hadden we nog een klein uur de tijd om op eigen gelegenheid rond te kijken of een terrasje te pakken. Ook de leuke winkeltjes werden bezocht. Hier kun je nog de Zeeuwse knoppen kopen die vroeger veel bij de klederdracht werden gedragen.

Terug naar Middelburg

Om half vijf scheepten we weer in op de Lady Madeleine. Aan boord werd een heerlijk ijsje geserveerd en konden we in de zon op het bovendek genieten van de vaartocht terug naar Middelburg. Via de sluis en het water naar de binnenstad meerden we om 18.00 uur weer aan aan de Loskade, waar we afscheid namen van de bemanning en onze collega's. We kunnen terugkijken op een prachtige zonnige excursie.

Annette Notenboom

Alle foto's zijn te zien op onze website: www.vg-anwb.nl

Tekstverwerking

- opmaak
- fotozetten
- digitalisering

In 2020 is het 15 jaar, dat één en dezelfde persoon de Buitenband opmaakt, door het drukproces leidt en zorgt dat ons verenigingsblad in goede gezondheid en tijdig bij u op de mat valt. Deze persoon is Chris Soudan. Een klein beetje achtergrondkennis over Chris en zijn werk lijkt wel op zijn plaats.

Chris is geboren in 1942 in Rotterdam. Na zijn grafische studies was hij werkzaam bij een aantal grafische bedrijven. Begin 1979 kwam hij in dienst bij de ANWB als assistent-chef op de afdeling Drukwerkbehandeling, waartoe ook de Repro en de Huisdrukkerij behoorden.

Tekstverwerking

Maar eerst iets over tekstverwerking en het drukproces in die tijd, eind jaren '70, begin '80. Het begrip 'digitaal' was toen onbekend. Alles ging nog analoog. De typemachine werd vervangen door de composer. Dit was ook wel een (elektrische) typemachine, maar door het aanslagbolletje te verwisselen, kon je gemakkelijk een andere lettersoort kiezen. Voor de ANWB gold Unifers als huisletter. Een ander voordeel van de (IBM) bolletjes was, dat ze ook letters in bepaalde opmaak bevatten, zoals vet, cursief en dergelijke. Grafisch gezien een stap vooruit, maar voor drukwerk nog steeds behelpen. Want met een lichtbak moest op de montage-tafel met knip- en plakwerk de gezette

tekst worden gemonteerd op vellen papier. Lijnen werden met de hand getekend en afbeeldingen ingeplakt, waarna het geheel naar de drukker ging voor de vernieuwvuldiging. Correcties leidden tot opnieuw vervaardigen van het origineel. Analogier kon het haast niet.

Automatisering

Door de opkomst van de automatisering ontstond de mogelijkheid sneller en beter te werken. De roep om een fotozetter werd sterker en eind 1981 was de plaatsing van de eerste fotografische zetmachine bij de ANWB een feit. Het was de Bobst Autotset 152, die bij de afdeling Drukwerkbehandeling in bedrijf kwam. De zetsnelheid bedroeg ca 120.000 tekens per uur. En ook het aanleveren van tekst kon digitaal via ATMS, een via het mainframe gedreven systeem van invoerterminals.

Na het fotografisch zetten moest het materiaal nog ontwikkeld worden, waarna de opnamemodellen naar de drukker gingen.

Na een reorganisatie vond in 1985 de verhuizing plaats van de fotozetterij vanuit het A-gebouw naar kamer B-356. Toen is ook een eind gekomen aan de koppeling met afdeling Drukwerkbehandeling. De fotozetterij werd een zelfstandig opererende afdeling met een facilitair karakter.

Fotozetterij

Chris gaf leiding aan de afdeling Fotozetterij, maar verrichtte daarnaast ook inkoopwerk. Na een aantal jaren moest er een keuze gemaakt worden: of verder als inkoper of de fotozetterij verder uitbouwen. Hij koos voor de tweede optie. 'We namen een uiterst moderne configuratie van beeldschermen en ontwikkelsystemen in gebruik voor het produceren van hoogwaardige grafische teksten in opdracht van diverse afdelingen'. Het was de Scantext 1000, bestaande uit 4 beeldschermen, 2 interactieve beeldschermen (Graphic Pages), een logoscanner, een digipen, een digitale fotozetter en twee harde schijven van ieder 26 MB voor opslag, daarnaast nog enkele PC's. Later, onder de vleugels van de afdeling Automatisering werd er nogmaals een vernieuwing toegepast, waarbij voor het eerst een scanner zijn intrede deed.

De opmaak van tekst, eventueel aangeleverd op floppy-disk, ging nu digitaal. Via de Graphic Page kon je precies zien welke veranderingen je aanbracht. Daarna zond je het werk naar de fotozetter, die op speciaal papier het zetwerk aanbracht. Kant-en-klaar en gedroogd kwamen de zetstroken uit het apparaat. Na controle,

Cor Stevens achter de Bobst Autoset 152

Masters of the Univers: Wim van Dijk (l) en Piet van Gils (r) achter de Scantext 1000

correctie en akkoord werd het werk weer geprint, maar nu op polyesterfilm, die naar de drukker ging. In die tijd heeft Chris met zijn afdeling het zetwerk verzorgd voor o.a. de jaarboeken, diverse koopgidsen, inlichtingenbladen, formulieren, reisgidsen, visitekaartjes, Klapband, Verkeersrecht, Verkeerstechnische Leergangen en zetwerk voor de Studio. Een nieuwe reorganisatie gooide roet in het voortbestaan van de fotozetterij. Deze sloot eind 1993.

Toch inkoper

Bij de Uitgeverij was dringend behoefte aan technisch-grafische kennis en zo werd Chris productiecoördinator en inkoper. 'Een hectische, maar mooie baan', zoals hij zegt. Tot zijn afscheid bij de ANWB heeft

hij veel grote producties begeleid, waaronder routekaarten, accommodatiegidsen en andere fraaie boekwerken.

Buitenband

Voor de Buitenband verzorgt Chris dus sinds 2006 de vormgeving en ook daar is de automatisering opgerukt. In de beginjaren begon de redactie van de Buitenband met de inhoud vast te stellen. Deze werd volledig uitgetypt en door de drukker (Den Haag Offset) weer overgetypt op een digitale tekstverwerker. Uit deze tekstverwerker kwam een papieren strook met alle tekst in een hoogwaardige kwaliteit. Deze tekst ging terug naar de redactie (Bram Roozendaal) en werd op lay-out papier geknipt en opgeplakt en voorzien van foto's.

Rita van Katwijk achter de Bobst Autoset 152

Het geheel werd weer naar de drukker gestuurd, die het opmaakte, waarna er als laatste een proefdruk volgde. Na goedkeuring en eventuele tekstcorrecties kon er gedrukt worden.

Later werd deze zelfde werkwijze door Pallas Offset overgenomen maar na 2006, toen Chris als vormgever werd toegevoegd aan de redactie, werd dit hele proces aangepast aan de hedendaagse werkwijze. Dit betekende dat de tekst al digitaal werd aangeleverd en verwerkt, inclusief gescande foto's en daarna opge maakt met specifieke grafische opmaaksoftware. Na de laatste controle door de eindredacteur werd een technisch bestand aangemaakt en naar de drukkerij (de Boer) verzonden, die hiervan een proefdruk maakte.

Opmaak van de Klapband op de Graphic Page

Na eindcontrole door de vormgever (en soms ook de eindredacteur) werd goedkeuring verleend voor het drukken. Ook zorgde Chris ervoor, dat vierkleurendrukwerk zijn intrede deed, waardoor de Buitenband een geheel nieuwe uitstraling kreeg. In de loop der jaren is de vormgeving regelmatig aangepast, waardoor het blad voldeed en voldoet aan moderne opmaaknormen. Met ingang van dit nummer verzorgt Grafia Media Groep in Pijnacker het drukwerk van de Buitenband.

Logo's

Naast de creatieve kant van het opmaken van de Buitenband heeft Chris deze talenten ook ingezet bij de ontwikkeling van de VG-ANWB logo's. De laatste twee zijn van zijn hand. Zijn laatste grote werk tot nu toe is de opmaak en begeleiding van het Jubileumboek van de VG-ANWB. Bravo Chris, ga door!

Luc van der Woude

RCP-nieuws

Het zomerseizoen ligt weer achter ons. Sommigen maken lange reizen naar verre landen. Weer thuis valt daar veel over te vertellen. Nieuwe indrukken maken een leven rijker. Maar deze indrukken kun je ook dicht-

ter bij huis opdoen. Geen vliegreis of lange autorit meer. Als je ouder bent wordt reizen vermoeiend. Ook onze Regiocontactpersonen horen dat vaak als ze bij leden op bezoek komen. In de gesprekken horen ze vaak hoe

positief men is over de excursies die onze vereniging organiseert. Zo'n dagje uit, waar men veel oud-collega's treft, is heel populair. In de afgelopen zomer waren enkele excursies zelfs volgeboekt. Zoveel belangstelling is ook plezierig voor diegenen die deze dagen voorbereiden.

Het komend jaar staan er weer meerdere bijeenkomsten op de agenda. Er zijn natuurlijk weer de wandel- of boottochten die in de zomerperiode worden gehouden. Maar in het begin van het jaar vinden de traditionele Nieuwjaarsrecepties plaats. Om de afstand

voor onze leden wat te verkleinen worden er vier georganiseerd in verschillende landdelen. Een mooie gelegenheid om andere leden te ontmoeten. Met maximaal een uur rijden kunnen veel leden de receptie bereiken. Dit is veelal per auto omdat dit de voorkeur heeft, zo bleek uit een ledenenquête. Toch hebben diverse leden in de enquête ook aangegeven graag te willen 'meerijsen' met een ander lid. Voor diegenen die geen eigen vervoer meer (kunnen) hebben, kan dat een mooie oplossing zijn. Het past bij deze tijd van meer aandacht voor het milieu. Ook sluit het aan bij een succesvol project van de ANWB, dat alle bonden van gepensioneerd willen ondersteunen. Het project 'ANWB AutoMaatje' is al in meer dan 50 gemeenten actief. In deze plaatsen zijn vrijwilligers bereid om ouderen die aan huis gebonden zijn te vervoeren, indien noodzakelijk of gewenst. Ook binnen onze vereniging kunnen we zo voor onze minder mobiele oud-collega's wat betekenen. Mocht u belangstelling hebben als rijder of meerrijder naar de activiteiten van onze vereniging te gaan, laat het uw Regiocontactpersoon eens weten. Misschien kan hij voor u een match vinden, bijvoorbeeld naar een Nieuwjaarsreceptie in januari.

Volgende maand komen de Regiocontactpersonen uit het hele land weer bijeen met hun partners voor hun RCP Jaarbijeenkomst 2019. Vooral de uitwisseling van hun ervaringen met de contacten met hun leden is onderwerp van een geanimeerde discussie. Ieder jaar kan weer worden geconstateerd dat de regelmatige bezoeken aan leden zeer worden gewaardeerd. Helaas zijn er nog in enkele regio's geen vertegenwoordigers van het bestuur beschikbaar als Regiocontactpersoon.

Gerard de Regt,
Bestuurslid

Ps. Vanaf september is Hans Gozeling de nieuwe Regiocontactpersoon (RCP) in de regio Noord Holland Zuid. In dit gebied ten zuiden van het Noordzeekanaal zal hij contact onderhouden met de leden. Hij woont met zijn vrouw Petra in Hoofddorp. Het bestuur wenst hem veel succes in deze voor onze vereniging zo belangrijke functie.

Maak kennis met Jaap de Wever

Mijn naam is Jaap de Wever, 64 jaar oud, woonachtig in Alphen aan den Rijn en 25 jaar in dienst geweest bij de ANWB in diverse financiële functies.

Sinds 2017 ben ik gestopt met werken bij de ANWB en maak ik gebruik van de levensloopregeling. De vrije tijd zet ik naast reizen, lezen, sporten (tennis en fietsen) vooral in voor een aantal werkzaamheden als vrijwilliger. Bijvoorbeeld hulp bij het halen van het inburgeringsexamen, het coachen van een

middelbare scholier via het Gilde, het geven van POWER cursussen en als penningmeester van Fietsmaatjes Alphen aan den Rijn. Het onderwerp pensioenen heeft mij altijd aangesproken. Dit blijkt onder andere uit het feit dat ik in mijn werkzame tijd bij de ANWB vanaf 2000 ervaring heb opgedaan in de Deelnemersraad, het Verantwoordingsorgaan en de Beleggings Advies Commissie van het ANWB pensioenfonds.

Voorts ben ik sinds 2014 lid van de werkgroep Jaarverslagen en Indexaties van de NVOG, de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerd. Deze werkgroep heeft een database opgebouwd met allerlei gegevens uit de jaarverslagen van meer dan 100 pensioenfonds. Hiermee kunnen analyses gemaakt worden om te achterhalen wat kenmerkend is voor succesvolle pensioenfonds. Daarnaast lees ik dagelijks het Financiële Dagblad met speciale aandacht voor pensioenen en beleggingen. Ook de informatie op pensioengebied van de

Nederlandsche Bank volg ik via de nieuwsbrief. In het Verantwoordingsorgaan zet ik me vooral in op het toezien van een evenwichtige verdeling van de lusten en lasten tussen de gepensioneerd, actieven en slapers binnen het ANWB pensioenfonds. Voorts hebben de beleggingen en het risicomanagement, bijvoorbeeld van het renterisico, van het ANWB Pensioenfonds mijn speciale aandacht. Uit de analyses bij het NVOG is namelijk gebleken dat een goed risicobeheer een belangrijk onderdeel is voor een succesvol pensioenfonds.

Tenslotte vind ik de communicatie en afstemming met de collega, die namens de gepensioneerd in het Verantwoordingsorgaan zit en het lid, dat in het bestuur zit namens de gepensioneerd van groot belang om succesvol te kunnen opereren. Ik hoop op deze wijze een nuttige bijdrage te kunnen leveren aan het ANWB pensioenfonds namens alle gepensioneerd, in het bijzonder die van de VG-ANWB, waarvan ik sinds 2018 als Vicevoorzitter ben benoemd.

Door Mieke Geursen

Jan werd eind augustus 1936 geboren in Hoogezand als jongste in een gezin van drie kinderen, naast Jan nog een broer en zus. Jan is dus 83 jaar.

Zijn vader was accountant en zakenman 'pur sang', zijn moeder was huisvrouw. Door het werk van zijn vader zijn ze vaak verhuisd, zeker 16 keer. 'Ik zal maar niet zeggen waar we overal naar toe zijn verhuisd, want dan zitten we hier morgen nog!'

Zijn vader overleed al op 49-jarige leeftijd en zijn moeder werd ook slechts 51. Ook zijn oudere broer overleed vroeg op 46-jarige leeftijd. Zijn zus is 72 geworden. Zijn grootouders van beide zijden werden daarentegen ruim over de 80. Jan zelf ziet er super vitaal uit en zijn levensverhaal vertelt hij met veel enthousiasme, hier en daar gezellig aangevuld door zijn vrouw Sidi.

De lagere school en de eerste twee jaar van de Mulo heeft Jan doorlopen in de provincie Groningen. De Mulo maakte hij af in Hilversum. Door het vroegtijdige overlijden van zijn ouders woonde Jan bij zijn zus in Hilversum. Daarna doorliep hij de IVA, Instituut voor Autohandel in Driebergen, waarna hij voor 21 maanden als onderofficier de militaire dienst inging. In het leger volgde hij de opleiding voor autotechniek vrachtwagens in de Kromhout Kazerne in Utrecht. Vervolgens werd hij gestationeerd in Arnhem. Na zijn diensttijd ging Jan werken bij Volkswagendealer Evers in Apeldoorn en aansluitend in Deventer bij nog een VW- en Peugeot-garage

Tijdens een van zijn weekend-thuis bezoeken leert Jan tijdens een fietstocht met vrienden 'bij toeval' een met vriendinnen onder een brug zittende, giechelende en kersen etende Sidonia (Sidi) Doornhein uit Nieuwerkerk aan de IJssel kennen. Voor beiden was het liefde op het eerste gezicht! Hun verkeringsstijd duurt uiteindelijk drie jaar: er was woningnood, dus geen woning te vinden. Maar dan wordt Jan benaderd door een Michelinvertegenwoordiger met de woorden: 'Jij zoekt een huis...dat heb ik voor je maar ik heb er ook een baan bij'. Dus toen 'moesten' Jan en Sidi trouwen en betrokken ze hun (huidige) huis in Eerbeek en begon Jan aan zijn nieuw verkregen baan in een garage zonder dealerschap. Hij deed daar veel auto-technische ervaring op, want van Jaguar tot Trabant kreeg hij zo onder handen.

Helaas ging deze garage in 1966 failliet en solliciteerde Jan bij de Wegenwacht. Binnen 14 dagen werd hij aangenomen op WW-station Planken Wambuis (WW 314) voor het vorstelijke salaris van f. 682,51. Na vijf jaar werd hij bevorderd tot WW Eerste klas en bedroeg zijn salaris f. 1.341,36.

Ook werkte Jan mee aan de ANWB Verlichtingsactie, die de basis vormde voor de TSA (Team Speciale Acties) Verlichtingsactie. Dat betekende wel dat hij officieel de Wegenwacht moest verlaten en samen met 12 anderen de TSA-groep vormde. In die functie vertoefde hij met de verlichtingsacties overal in het land en was hij van dinsdagmorgen tot zaterdagavond van huis. In de zomermaanden waren er geen verlichtingsacties, dan verrichtte Jan ook autokeuringen en voor de Alarmcentrale repatriëringen.

Toen TSA werd opgeheven moest Jan eerst officieel solliciteren voordat hij aan de slag kon bij de Wegenwacht. Helaas bestond zijn mannummer niet meer, waar hij en de salarisadministratie pas na drie maanden niet ontvangen salaris achter kwamen. Met een nieuw mannummer (561) en het overmaken van het achterstallig salaris werd het probleem opgelost. Als Wegenwacht heeft Jan ook de cursus Pech onderweg gegeven en samen met de TROS aan het radioprogramma 'Op Sleptros' meegewerkt. Sidi:

'Dan werd ik door kennissen opgebeld. Zet gauw de radio aan, Jan is er op'. Maar ook was hij technisch begeleider van de ANWB-kampeerreizen. Allemaal leuke herinneringen.

Jan en Sidi hebben een dochter en een zoon, inmiddels resp. 60 en 58 jaar, en vijf kleinkinderen, nl. vier meisjes en een jongen. Helaas zien ze deze niet zo vaak. Hun dochter woont in een buitenwijk van Parijs en zoonlief woont in München.

Op 1 september 1998 heeft Jan na 32 jaar en 6,5 maanden ANWB-dienst van de VUT-regeling gebruik gemaakt, maar is daarna zeker niet op zijn lauweren gaan rusten. Hij is al 28 jaar lid van het IVN (Instituut Voor Natuureducatie) en samen met andere IVN'ers werkt hij aan het uitgraven van de drooggevallen Gravinnebeek. Met succes overigens, er is al weer water. Maar daarnaast houdt hij zich ook bezig met het knotten van bomen. Bovendien is hij sociaal zeer geëngageerd. Hij biljart met dementerende mannen, is lid van de Fietsvrienden en is begeleider van Duo-fiets, tevens is hij mantelzorger voor een van zijn vrienden. En tot zijn 80e jaar heeft Jan zelfs nog gerepatriëerd. Kortom, een bezige bij. Terwijl Jan fietst gaat Sidi graag lopen om hun goede conditie te behouden.

Hun beider grootste hobby is caravankamperen. Hun meest indrukwekkende reis ooit is een 9 weken durende tocht naar en door Marokko geweest. Met VW-bus en caravan hebben ze zelfs jarenlang overwinterd in Spanje en Portugal.

Jan is een groot muzikliefhebber, populair-klassiek. Hij is geen fanatiek boeklezer, maar leest wel tijdschriften en iedere dag de krant. Ook dagelijks wordt er TV gekeken, van journaal tot De slimste Mens, We zijn er bijna (!) maar ook Eurosport en snookeren komen voorbij. Een kaartje leggen behoort eveneens tot het dagelijks ritueel.

Jan en Sidi eten gezond, weinig vlees, veel verse groenten en voor de gezelligheid af en toe een biertje voor Jan en een wijntje voor Sidi. Het laat zich raden dat Jan nog steeds autorijdt, ook naar het buitenland en zeker naar de (klein-)kinderen.

Jans levensmotto: KLAARSTAAN VOOR ANDEREN!

Pensioen & Zorg

Een wonderlijke financiële wereld

Als je wat ouder bent heb je in je leven diverse zaken voorbij zien komen. In het kader van deze rubriek hou ik het maar even op pensioenen. Gekoppeld aan het pensioen zijn de begrippen rente en rendement uit beleggingen. Met het rendement uit beleggen gaat het in de pensioenwereld helemaal niet slecht. In tegendeel zelfs. Maar de boosdoener blijft de lage rente. Hoe jong of oud u ook bent, van negatieve rente heeft u waarschijnlijk tot voor kort nog nooit gehoord. In september 2016 heeft de rente op 10-jaars staatsleningen even onder nul gestaan. De laagste waarde was toen -0,028%. Daarna begon de rente weer te stijgen. De top lag in februari 2018 op 0,801%. Na die top ging het langzaam bergafwaarts. Hoewel ..., een berg was het eigenlijk niet, want 0,801% is meer een heuveltje. Op dit moment zouden we met zo'n percentage echter al blij zijn. Sinds eind mei 2019 staat het percentage voor de 10-jaars staatslening weer onder water. En fors ook. In juni was het gemiddelde nog -0,094%. Daarna werd het snel slechter. In juli was het -0,208% en in augustus -0,502. In een periode van zo'n anderhalf jaar dus een daling van zo'n 1,3%.

Dalende dekkingsgraden

Die daling in de rente vertaalt zich in de lagere beleidsdekkingsgraad van Pensioenfondsen. Voor die eenheid wordt een rekenrente gehanteerd over de laatste 12 maanden. Al het sombere nieuws van de laatste maanden over Pensioenfondsen is terug te leiden naar die lage rente. En het wordt nog erger. De laatste maanden van het vorig jaar stond de 10-jaarsrente nog boven de 0,5%, met uitzondering van december. De dalende tendens is in december begonnen met een rente van ongeveer 0,4%. Maar bij elke nieuwe maand – met een rente beneden nul – wordt er van die positieve getallen van een jaar terug weer iets afgeknabbeld. Dat effect is ook terug te zien bij het pensioenfonds van de ANWB. Eind december 2018 was de beleidsdekkingsgraad nog 100,41%. Eind juli 2019 was het al gedaald naar 99,18%.

En met de negatieve rente van augustus hoef je geen profeet te zijn om te beseffen dat de daling zich doorzet. Daar, waar er eind december 2018 nog zicht was om het – door De Nederlandsche Bank opgelegde – vereiste eigen vermogen van 104,2% in 2019 of 2020 te bereiken lijkt dat nu erg lastig. Aan de grenzen voor het vereiste vermogen is door een adviescommissie onder leiding van Jeroen Dijsselbloem weliswaar gemorrelt, maar veel soepeler is het niet geworden.

Aan de slag met het pensioenakkoord

Bij de huidige regelgeving is de rekenrente in belangrijke mate bepalend voor de vraag wat er de komende jaren met het pensioen gaat gebeuren. Het aanpassen van het pensioen aan de gestegen kosten voor het levensonderhoud – indexatie genoemd – is al enkele jaren een vervlogen wens.

Kortingen op het pensioen leken wat verder weg, maar komen dichterbij.

Er was toch een pensioenakkoord zult u zich afvragen. Ja, dat pensioenakkoord is er. Er staat veel in, maar misschien nog meer staat er niet in. Daar moet nog een verdere uitwerking van komen. Voor die uitwerking is een stuurgroep gevormd. Die stuurgroep is pas medio september begonnen met de eerste vergadering. Die stuurgroep laat zich adviseren door deskundigen. Denk daarbij aan hoogleraren, de Pensioenfederatie (koepel van Pensioenfondsen) en de Vereniging van Verzekeraars.

Naast de stuurgroep is er een klankbordgroep. In die klankbordgroep zitten onder meer de organisaties van gepensioneerden en ouderen en ook jongeren. Ja, ook jongeren. Als het om pensioenen gaat worden jongeren vaak buiten beeld gehouden, maar hun 'oude dag' wordt in financieel opzicht bepaald door de regelingen van vandaag. De NVOG zit ook in die klankbordgroep, samen met KNVG. De NVOG en KNVG gaan overigens vanaf 1 januari 2020 verder als Koepel Gepensioneerden (KG). Bij de huidige stand van zaken wordt de klankbordgroep actief en frequent betrokken bij alle voorstellen. In het verdere overleg zal ongetwijfeld over de rekenrente worden gesproken. Voor de NVOG is dit een zwaarwegend punt. Er zal met klem worden ingezet om van de rekenrente over te stappen naar een rekenrendement met minder harde grenzen. Er zijn al berekeningen waarbij een rekenrendement van zo'n 2,5% zonder grote risico's haalbaar lijkt. Garanties worden daarbij niet meer gegeven, maar dat is nu in de praktijk ook al het geval.

Extra tegemoetkoming bij AOW?

Het kan echter nog wel even duren voordat iedereen met de nieuwe regels kan instemmen. In de tussentijd knelt het voor de gepensioneerden aan alle kanten. Kortingen dreigen en het is de vraag of de overheid daar een flexibele oplossing voor weet te vinden. Of er een oplossing is en zo, ja welke, is verscholen in het geheim van Prinsjesdag. Op het moment dat ik dit schrijf is er nog niets bekend en als u dit leest weet u of er iets gaat gebeuren. Er zijn gedachten om een tijdelijke compensatie te vinden in de tegemoetkoming van de AOW. In het AOW bedrag is nu een tegemoetkoming van € 25,23 per maand opgenomen. Dat bedrag zou verhoogd kunnen worden tot bijvoorbeeld het dubbele, zo denkt de NVOG.

Toekomstverkenning bij Pensioenfonds ANWB

De contouren over de toekomst van het ANWB Pensioenfonds worden duidelijker. Het bestuur van het Pensioenfonds, het Verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht zitten op één lijn. Met de werkgevers wordt nog gesproken. Binnenkort zullen er dus definitieve besluiten vallen.

Beno Koens, bkoens@hetnet.nl

Ledensecretariaat

Personalialia per 31 augustus 2019

Nieuwe leden:

Dhr. R. (Rob) Hartevelde, Voorhout, ex Specialist Winter-sport, winkelmanager, manager Alarmcentrale, senior projectmanager
 Dhr. R.F.J.M. (Ruud) Sormani, Den Haag, ex medewerker Alc
 Dhr. B.J.M. (Bert) Voogt, Terheijden, ex wegenwacht

Verhuisd:

Dhr. P.J. van Zanten, binnen IJmuiden naar ander adres
 Dhr. L. de Rek, binnen Zoetermeer naar ander adres
 Dhr. H. Doornbusch, binnen Neede naar ander adres
 Dhr. H. Dol, van Nijveen naar Havelte

Overleden:

Mw. P.C. van Dijk, echtgenote van L.M. Megens, Herpen, 29-6-2019
 Mw. H.T.M. Bisschop, echtgenote van F.C.J.M. Ongering, Voorburg, 3-8-2019

Overleden en lidmaatschap (voorlopig) overgezet op partner:

Dhr. H. Haartsen, Voorschoten, 30 mei 2019
 Dhr. B. IJntema, Voorburg, 24 juli 2019

Overleden en uitgeschreven:

Mevr. Mr. C.W.J. Jongsma, Den Haag, 15 april 2019
 Mw. H. ten Hennepe-Steehouwer, nu pas bekend, Nieuw Lekkerland, 16 juni 2018
 Mw. H. Bakker-Buitenhuis, Den Haag, 4 juli 2019
 Dhr. P.A. Bakker, Alkmaar (Egmond-Binnen), 28 juli 2019
 Dhr. C. Pikkaart, Goor, 10-8-2019

Wijziging regio i.v.m. aanpassingen in de regio's

11-14-23-29-35-41-47: Zie website.

De leden wie dit betreft zijn allen persoonlijk geïnformeerd.

Van het Ledensecretariaat

Regio

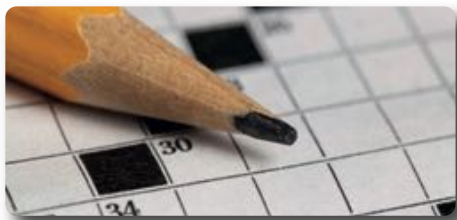
Voor u ligt alweer het herfstnummer van de Buitenband. Wij hopen echter dat de zomer nog niet ècht voorbij zal zijn zodat we nog even tijd krijgen om te kunnen genieten van een mooie nazomer, voordat - na de herfst - de winter gaat invallen.

De Ledenadministratie van het Ledensecretariaat draait nu sedert begin juli op twee computerprogramma's, waarbij het oude programma (Excel) dat beheerd wordt door Rolf en Mieke, nu schaduwdraait voor het nieuwe programma (Conscribo), dat beheerd wordt door Agnes en Maritza. Als het nieuwe programma eind 2019 foutloos blijkt te kunnen functioneren stappen we definitief over op het nieuwe systeem, waarbij eindelijk de ledenadministratie en financiële administratie één geheel zijn geworden. Maar voordat het zover is, wordt er nog steeds enorm veel inzet geleverd om de overgang van Excel naar Conscribo goed te kunnen laten verlopen. Zowel Agnes als Maritza, maar eveneens Jos Vroomans en Bert Nollen hebben al veel werk verricht voor de implementatie.

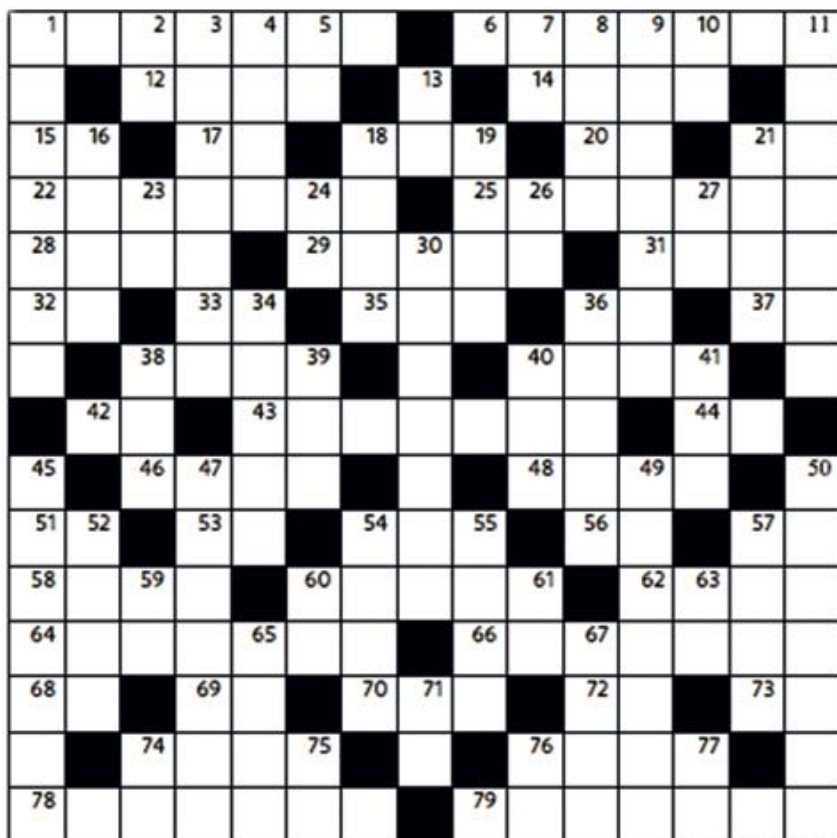
U zult begrijpen, dat het hierdoor eens te meer belangrijk is, dat u alle mutaties in gegevens alleen maar doorgeeft aan *ledensecretariaat@vg-anwb.nl* zodat wij allemaal op de hoogte zijn van wijzigingen om deze in beide systemen te kunnen doorvoeren. Het zal u niet opgevallen zijn - want uiterlijk is er niets veranderd - dat deze Buitenband bij een nieuwe drukker ter perse is gegaan (zie de colofon op pag. 2). Wij zijn er erg blij mee, want met deze drukker is de doorlooptijd van aanleveren tot eindproduct bij de leden behoorlijk verkort. Hierdoor kunnen we veel actueler zijn met berichtgeving. Zo konden we nu het verslag en de foto's van de excursie Middelburg van 21 augustus jl. nog 'meemenen' in deze Buitenband. Wel zo leuk, toch?!

Met een hartelijke groet,

Rolf van der Loo en Mieke Geursen

Puzzel

© www.ruiterpuzzel.nl

34	67	14	65	46	28	79	45	31	30	4	50	40
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----

Horizontaal

1 Niet beginnen 6 strijden 12 grote bak 14 dorsvloer 15 lumen (symbool) 17 oude munt (afk.) 18 Indische (afk.) 20 dit moment 21 ordedienst (afk.) 22 voordelig 25 uitgegeven geld 28 schrijfvloeistof 29 niet dik 31 natuurlijk materiaal 32 bijbelboek (afk.) 33 getij 35 zwaardwalvis 36 kloosterkleding 37 muzieknoot 38 beschadiging met scherp voorwerp 40 plaats in Gelderland 42 bevestiging 43 windvlaag 44 reeds 46 vogeltje 48 soort hout 51 per dag (afk.) 53 Verenigde Naties (afk.) 54 oppervlaktemaat 56 bergruimte 57 meisjesnaam 58 echtgenoot 60 plaats in Duitsland 62 bergruimte 64 voortreffelijk 66 windstreek 68 persoonlijk vnw. 69 titel 70 noodsignaal 72 uitroep 73 bijbelboek (afk.) 74 nerts 76 oud snaarinstrument 78 groei 79 tegenhouden.

Verticaal

1 Afkeer 2 courant (afk.) 3 atlete 4 flipperkast-term 5 oude lengtemaat 7 jongensnaam 8 oude munt 9 verheugend 10 verlichting 11 dichterbij komen 13 voorzetsel 16 betaalmiddel 18 eskimo woning 19 waardering 21 voorzetsel 23 Nederlandse kampioenschappen (afk.) 24 autoteken IJsland 26 persoonlijk vnw. 27 kleine lengtemaat (afk.) 30 judoworp 34 ter wereld brengen 36 bode van een studenten-corps 38 toiletartikel 39 kalm! 40 stek 41 deel van een boom 45 gezwollen 47 ook niet 49 zetlijn voor de palingvangst 50 medische handeling 52 mevrouw 54 medicus 55 een keer 57 ademhaling 59 dat is (afk.) 60 voegwoord 61 onderwijs (afk.) 63 jongensnaam 65 na dat 67 Amerikaanse staat 71 voorzetsel 74 persoonlijk vnw. 75 kilometer (afk.) 76 militair 77 roepia (afk.).

De oplossing van de kruiswoordpuzzel uit het zomernummer 2019 luidt:

Westerscheldetunnel

Wij hebben 59 inzendingen (4 per post en 55 per e-mail) ontvangen.

De trekking door onze 'huisnotaris' heeft plaatsgevonden op 29 juli jl..

De winnaar is geworden:

De heer H.J. Blom te Valkenswaard. Van harte gefeliciteerd!

De felicitatiebrief en de prijs, een VVV-cadeaukaart ter waarde van € 25,- zijn inmiddels naar de winnaar verstuurd.

De oplossing van deze puzzel inzenden vóór 9 december 2019 naar:

Hans Middelraad

Stortemelk 22, 2401 BZ Alphen a/d Rijn

of per e-mail naar: puzzel@vg-anwb.nl

Vacature(s) bij de redactie!

De redactie van de Buitenband kan nog wel wat hulp gebruiken. Door het vertrek van Jos Vroomans zoeken wij ter vervanging een redacteur. Graag komen we in contact met leden, die op regelmatige basis een bijdrage willen leveren aan ons verenigingsblad.

Interesse? Stuur dan een mailtje naar buitenband@vg-anwb.nl.